

Cosmin Flavius COSTAȘ

DREPT FISCAL

COSTAŞ, COSMIN FLAVIUS

■ **Studii:** - doctor în Drept, Specializarea: Drept constituțional, Universitatea „Babeş-Bolyai” din Cluj-Napoca, 2014, tema tezei: „Dreptul la soluționarea cauzelor într-un termen rezonabil”, coordonatori științifici: prof. univ. dr. Florin Streteanu, prof. cons. dr. Ion Deleanu;

- a efectuat un stagiu de pregătire la *Scuola Europea di Alti Studi Tributari*, Alma Mater Studiorum – Universita di Bologna (Italia) în perioada octombrie-noiembrie 2006 și, respectiv, ianuarie-februarie 2007. Colaborează în continuare cu această instituție pentru diverse proiecte de cercetare la nivel european;

- *Diplome supérieure en droit comparé*: Faculté internationale de droit comparé, Strasbourg, Franța, promoția Louis-Edmond Pettiti (2005).

■ **Activitate profesională:** - avocat – partener și asociat coordonator, Societatea civilă de avocați „Costaş, Negru & Asociații” (cu începere din 2013);

- înscris în Baroul Arad din anul 2005;

- avocat pledant la toate instanțele din România și la Curtea de Justiție a Uniunii Europene (afacerile *Salomie și Oltean și Bara și alții*).

■ **Activitate didactică:** - lector universitar doctor, Universitatea Babeş-Bolyai din Cluj-Napoca, Facultatea de Drept (din 2014) – discipline: Dreptul finanțelor publice, Contencios fiscal (nivel licență) și Probleme ale fiscalității naționale și europene (nivel master);

- face parte din Consiliul Academic al rețelei europene de cercetare KULTax, inițiată de Universitatea Catolică Ioan Paul al II-lea din Lublin (Varșovia), alături de colegi de la Universitățile din Debrecen (Ungaria), Trnava (Slovacia), Olomouc (Cehia) și Tbilisi (Georgia) (din noiembrie 2015);

- este membru al *Center for the Research on the Public Finances and Tax Law in Countries of Central and Eastern Europe*, cu sediul la Bialystok (Polonia);

- domeniile de cercetare predilecte sunt dreptul fiscal, dreptul financiar, dreptul fiscal european, procedura fiscală, dreptul constituțional și dreptul european al drepturilor omului.

■ **Activitate științifică:** 32 de lucrări publicate în calitate de autor sau coautor, în special în domeniul dreptului fiscal, dreptului financiar, contenciosului fiscal și dreptului fiscal european [de pildă: C.F. Costăș, L. Dobrinescu, A. Iancu, V. Marinescu, M.Șt. Minea, H. Sasu, V. Terzea, A. Văsonan, T. Vidrean-Căpușan, *Codul de procedură fiscală. Comentariu pe articole*, Ed. Solomon, București, 2016; C.F. Costăș, M.Șt. Minea, *Drept fiscal*, Ed. Universul Juridic, București, 2015; C.F. Costăș, *Dreptul la soluționarea cauzelor într-un termen rezonabil*, Ed. Universul Juridic, București, 2014]; 148 de articole de specialitate publicate în reviste din țară și din străinătate; 7 participări la conferințe naționale și internaționale.

■ **Recunoaștere științifică:** editor al revistei *Tax Magazine* (din 2014); membru în Colegiul de redacție al revistei *Studia Universitatis Babeş-Bolyai. Jurisprudentia* (din 2010); membru în Colegiul de redacție al Revistei Române de Drept al Afacerilor (2008-2013).

Cosmin Flavius COSTAȘ

Lector universitar doctor

Facultatea de Drept, Universitatea Babeș-Bolyai, Cluj-Napoca

DREPT FISCAL

Universul Juridic

București

-2016-

Editat de S.C. Universul Juridic S.R.L.

Copyright © 2016, S.C. Universul Juridic S.R.L.

Toate drepturile asupra prezentei ediții aparțin

S.C. Universul Juridic S.R.L.

Nicio parte din acest volum nu poate fi copiată fără acordul scris al
S.C. Universul Juridic S.R.L.

**NICIUN EXEMPLAR DIN PREZENTUL TIRAJ NU VA FI
COMERCIALIZAT DECÂT ÎNSOTIT DE SEMNĂTURA
ȘI ȘTAMPILA EDITORULUI, APLICATE PE
INTERIORUL ULTIMEI COPERTE.**

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

COSTAȘ, COSMIN FLAVIUS

**Drept fiscal / Cosmin Flavius Costaș. - București : Universul
Juridic, 2016**

Conține bibliografie

ISBN 978-606-673-827-9

347.73(498)(075.8)

REDACTIE:

tel./fax: **021.314.93.13**

tel.: **0732.320.666**

e-mail: **redactie@universuljuridic.ro**

DEPARTAMENTUL

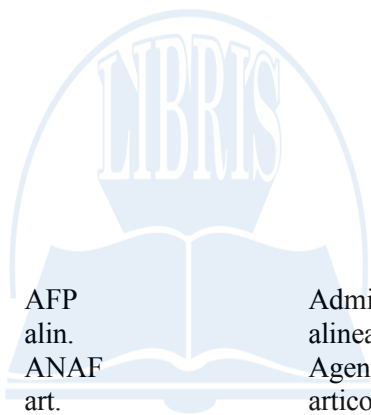
telefon: **021.314.93.15**

DISTRIBUȚIE:

tel./fax: **021.314.93.16**

e-mail: **distributie@universuljuridic.ro**

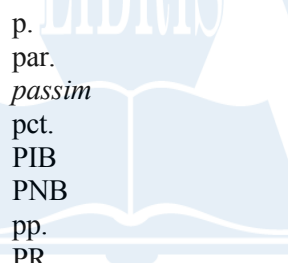
www.universuljuridic.ro

ABREVIERI

AFP	Administrația Finanțelor Publice
alin.	alineat
ANAF	Agenția Națională de Administrare Fiscală
art.	articol
C. Ap.	Curtea de Apel
C. Jud.	Revista „Curierul judiciar”
C. pr. pen. anterior	Codul de procedură penală din 1968
C. pr. pen.	Codul de procedură penală în vigoare
C. vamal	Codul vamal
c.	contra
CEDO	Curtea Europeană a Drepturilor Omului
Convenție	Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale (Convenția europeană a drepturilor omului)
CSJ	Curtea Supremă de Justiție
dec.	decizia
DGFP	Direcția Generală a Finanțelor Publice
Dreptul	revista „Dreptul”
Ed.	Editura
ed.	ediția
etc.	<i>et caetera</i> („și celelalte”)
H.G.	Hotărârea Guvernului
<i>ibidem</i>	același autor, aceeași lucrare
ICCJ	Înalta Curte de Casație și Justiție
<i>idem</i>	același autor
<i>infra</i>	mai jos
JO	Jurnalul Oficial al Uniunii Europene
lit.	litera
loc. cit.	locul citat
M. Of.	Monitorul Oficial al României, Partea I
MFP	Ministerul Finanțelor Publice
n.a.	nota autorului
NCF	Codul fiscal republicat
NCPF	Codul de procedură fiscală republicat
nr.	numărul
O.G.	Ordonanța Guvernului
O.U.G.	Ordonanța de urgență a Guvernului
OCDE	Organizația pentru Cooperare și Dezvoltare Economică
op. cit.	opera citată

Drept fiscal

p.	pagina
par.	paragraful
<i>passim</i>	în diverse locuri
pct.	punctul
PIB	produsul intern brut
PNB	produsul național brut
pp.	paginile
PR	„Pandectele Române” – Repertoriu de jurisprudență, doctrină și legislație
RDC	„Revista de Drept Comercial”
RDP	„Revista de Drept Penal”
RRDA	„Revista Română de Drept al Afacerilor”
RRDC	„Revista Română de Drept Comunitar”
RRF	„Revista Română de Fiscalitate”
s. civ., cont. adm. fisc.	secția civilă, de contencios administrativ și fiscal
s.a.	sublinierea autorului
sent.	sentința
SPRL	societate profesională cu răspundere limitată
<i>supra</i>	mai sus
ș.a.	și alții (altele)
TCE	Tratatul de instituire a Comunității Europene
TFUE	Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene
Trib.	Tribunalul
TVA	taxa pe valoarea adăugată
UE	Uniunea Europeană
urm.	următoarele
VCF	vechiul Cod fiscal
VCPF	vechiul Cod de procedură fiscală
vol.	volumul

Partea I
Teoria generală a impozitelor și taxelor

Titlul I

Politica fiscală și fiscalitatea

Capitolul I

CONSIDERAȚII INTRODUCTIVE

Secțiunea I

Politica fiscală

Studiul dreptului finanțelor publice – și, în cadrul lui, analiza atentă a normelor care alcătuiesc dreptul bugetar – demonstrează că știința finanțelor publice are ca principal obiect determinarea sarcinilor fiscale și asigurarea repartizării acestora de o manieră cât mai echitabilă și echilibrată, astfel încât să se colecteze veniturile bugetare (în cuantumul și cu ritmicitatea necesare asigurării acoperirii permanente a nevoilor societății) prin antrenarea – în condițiile cele mai potrivite – a tuturor contribuabililor chemați să facă acest efort. Dozarea efortului menționat este rezultatul unui proces amplu și complex care poate fi sintetizat și prezentat printr-o sintagmă anume: *politica fiscală*. **1**

Parte integrantă a politicii economice a statului, *politica fiscală* cuprinde ansamblul ideilor și strategiilor transpuse în reglementări legale consacrate asigurării modalităților celor mai eficiente de stabilire și percepere a veniturilor bugetare. Altfel spus, politica fiscală reprezintă arta determinării caracteristicilor generale ale impozitului¹ în funcție de datele economice, sociale și psihologice oferite de societate. **2**

Politica fiscală se stabilește în raport direct cu opțiunile statului în materie de impozite și taxe, în sensul că ea trebuie să impună utilizarea conștientă a întregului ansamblu de instrumente și procedee cu caracter fiscal pentru stabilirea nivelului, structurii și regimului facilităților fiscale în procesul repartiției produsului social, astfel încât să se asigure realizarea obiectivelor politice, economice și sociale².

¹ De fapt, este vorba despre toate formele de prelevare către buget a unor sume de bani destinate a fi cheltuite în scop public (impozit, taxă, contribuție, prelevare).

² A se vedea și I. Condor, R. Stancu, *Drept financiar*, Ed. Fundației „România de Mâine”, București, 2002, p. 130. Autorii citați prezintă – sintetizând opiniile din doctrina de specialitate – o serie de principii considerate fundamentale pentru un sistem fiscal rațional; ne vom mărgini la a enumera doar aceste principii: individualitatea, nediscriminarea, impersonalitatea, neutralitatea, legitimitatea și lipsa de arbitrar (a se vedea I. Condor, R. Stancu, *op. cit. supra*, pp. 131-133).

De aceea, politica fiscală se dezvoltă – așa cum am arătat deja – în strânsă legătură cu politica financiară a statului¹. În doctrină se apreciază – în consecință – că politica fiscală se află la granița dintre *politica bugetară* (pe baza căreia se iau decizii privind amplasarea cheltuielilor publice și se stabilesc proporțiile în care acestea urmează să fie acoperite din impozite, taxe etc.) și *tehnica fiscală* (care constă în stabilirea și aplicarea modalităților de așezare a impozitelor). De asemenea, doctrina subliniază faptul că politica fiscală este o componentă esențială a politicii bugetare și că – într-o mare măsură – ea este chiar servanta politicii bugetare; această apreciere pare a fi numai în parte adevărată, întrucât – este bine cunoscut – asigurarea unei continue creșteri a veniturilor publice (necesară finanțării oricărui buget public) se poate obține în moduri diferite: fie prin alegerea (selectarea) impozitelor, fie prin maniera de repartizare a acestora, ca sarcină fiscală, pe umerii contribuabililor, fie, în fine, îmbinând cele două metode².

3 În doctrina de specialitate³ se face o distincție între:

a. Politici fiscale de stimulare economică: politici fiscale de stimulare a productivității economice⁴ sau politici fiscale de stimulare a inovației și a schimburilor economice. De exemplu, majoritatea statelor membre ale Organizației pentru Cooperare și Dezvoltare Economică (OCDE) aplică politici fiscale de stimulare a inovației, prin acordarea unor deduceri fiscale semnificative pentru cheltuielile efectuate de companii în domeniul cercetării, dezvoltării și inovării, cu scopul precis de a stimula creșterea numărului de locuri de muncă și, în general, creșterea economică⁵.

b. Politici fiscale de reglementare economică: politici fiscale de reglementare conjuncturală, politici fiscale de reglementare a utilizării resurselor naturale sau, mai rar, politici fiscale de intervenționism fiscal. De pildă, în cadrul politicii fiscale de

¹ Asupra aspectelor generale privind politica financiară, a se vedea: I. Văcărel, Gh.D. Bistriceanu, F. Bercea, G. Anghelache, T. Moșteanu, M. Bodnar, F. Georgescu, *Finanțe publice*, ed. a 4-a, Ed. Didactică și Pedagogică, București, 2003, p. 109 și urm.; L. Trotabas, J.-M. Cotteret, *Droit fiscal*, 7e édition, Ed. Dalloz, Paris, 1992, pp. 5-9.

² A se vedea: M. Lauré, *Traité de politique fiscale*, Ed. PUF, Paris, 1956, p. 5; D. Drosu Șaguna, *Tratat de drept financiar și fiscal*, Ed. All Beck, București, 2001, p. 602 și urm.; A.M. Georoceanu, *Determinarea obligațiilor fiscale ale societăților comerciale*, Ed. Universul Juridic, București, 2011, pp. 28-29.

³ P. Beltrame, L. Mehl, *Techniques, politiques et institutions fiscales comparées*, Ed. PUF, Paris, 1997, pp. 375-480.

⁴ În context, s-a indicat faptul că o soluție teoretică, în ceea ce privește veniturile persoanelor fizice, ar putea fi stabilirea unui impozit unic asupra consumului, care ar avea drept efect eliberarea veniturilor de orice impozit. O asemenea măsură ar antrena însă distorsiuni economice și inegalități sociale importante (*ibidem*, p. 394).

⁵ Aceeași soluție o adoptă, mai recent, și legiuitorul român. Conform art. 20 NCF (Legea nr. 227/2015, publicată în M. Of. nr. 688 din 10 septembrie 2015), la calculul rezultatului fiscal, pentru activitățile de cercetare-dezvoltare, definite potrivit legii, se acordă următoarele stimulente fiscale: (i) deducerea suplimentară la calculul rezultatului fiscal, în proporție de 50%, a cheltuielilor eligibile pentru aceste activități; (ii) aplicarea metodei de amortizare accelerată în cazul aparaturii și echipamentelor destinate activităților de cercetare-dezvoltare.

reglementare a utilizării resurselor naturale, legiuitorul poate institui un impozit pe energie, care este un factor de producție determinant în economiile moderne și prezintă pentru legiuitor avantajele unei asiete largi, dificultatea de disimulare din partea contribuabililor și o relativă stabilitate. Vom reaminti în context că inclusiv la nivelul Uniunii Europene există o categorie de accize (impozite indirecte) armonizate ce vizează energia și produsele energetice. În aceeași arie de discuție, statele pot, de pildă, să ia măsuri de protecție a mediului prin sancționarea fiscală a unui anumit comportament (în acest sens a fost elaborat principiul „poluatorul plătește”, în lumina căruia persoana sau entitatea responsabilă pentru atingerile aduse mediului înconjurător – de pildă, o scurgere de țiței care a poluat un râu sau o anumită zonă a maritimă – trebuie să-și asume costurile procesului de ecologizare și de despăgubire a celor afectați). În schimb, intervenționismul fiscal pare să aibă o sferă de aplicare tot mai restrânsă, în condițiile în care, de pildă, Uniunea Europeană a adoptat în 2003 un Cod de conduită privind impozitarea afacerilor (*Code of Conduct for Business Taxation*), având drept obiect eliminarea oricăror măsuri fiscale „dăunătoare”.

Aplicarea politicii fiscale se face prin intermediul unui instrument specific: **4**
fiscalitatea.

Secțiunea a II-a **Conceptul de fiscalitate**

*Fiscalitatea*¹ este un instrument eficient în serviciul unei politici care se traduce **5**
printr-o anumită viziune asupra vieții în comun, organizată de către anumite componente ale puterii specializate în gestionarea serviciilor publice pentru a căror bună funcționare este necesară colectarea de o manieră continuă a unor resurse financiare². În mod evident, respectivele resurse financiare (fonduri bănești) sunt destinate a acoperi cheltuielile generale ale societății, aflate neconținut în creștere.

În literatura economică, fiscalitatea este definită ca fiind un sistem de constituire a veniturilor statului prin redistribuirea venitului național cu ajutorul impozitelor și taxelor, reglementate prin norme juridice³.

¹ Termenul *fiscalitate* are proveniență romană: cuvântul *fiscus* desemna coșul pe care romanii îl foloseau pentru strângerea banilor; din cuvântul *fiscus* s-a desprins și încetățenit termenul *fisc*, cu înțelesul curent de „ansamblu de organe ale administrației publice însărcinate cu colectarea impozitelor”. Potrivit Dicționarului explicativ al limbii române (p. 382), fiscalitatea este sistemul de percepere a impozitelor și taxelor prin fisc, iar fiscul este instituția de stat care stabilește și încasează contribuțiile către stat și îi urmărește pe cei care nu și-au plătit aceste contribuții.

² A se vedea: J.L. Mathieu, *La politique fiscale*, Ed. Economica, Paris, 1999, p. 1; L. Țățu, C. Șerbănescu, D. Ștefan, D. Cataramă, A. Nica, E. Miricescu, *Fiscalitate. De la lege la practică*, ed. a 8-a, Ed. C.H. Beck, București, 2014.

³ A se vedea G. Marin, A. Puiu (coord.), *Dicționar de relații economice internaționale*, Ed. Enciclopedică, București, 1993, p. 278.

CUPRINS

Abrevieri.....	9
PARTEA I. TEORIA GENERALĂ A IMPOZITELOR ȘI TAXELOR	11
TITLUL I. POLITICA FISCALĂ ȘI FISCALITATEA	13
Capitolul I. Considerații introductive	13
Secțiunea I. Politica fiscală.....	13
Secțiunea a II-a. Conceptul de fiscalitate	15
Secțiunea a III-a. Teorii și maxime care susțin temeiul reglementării sistemului de impunere	17
Secțiunea a IV-a. Principiile impunerii	19
Secțiunea a V-a. Principii de drept fiscal.....	22
Capitolul II. Contribuabilii	75
Secțiunea I. Noțiunea de „contribuabil”	75
Secțiunea a II-a. Criterii de determinare a contribuabililor	76
Secțiunea a III-a. Cazierul fiscal.....	77
TITLUL II. SISTEMUL VENITURILOR PUBLICE. VENITURI BUGETARE, VENITURI FISCALE ȘI VENITURI NEFISCALE	81
Capitolul I. Sistemul veniturilor publice bugetare.....	81
Secțiunea I. Veniturile bugetare în cadrul veniturilor publice.....	81
Secțiunea a II-a. Trăsăturile caracteristice ale veniturilor bugetare.....	83
Secțiunea a III-a. Elementele comune și definitorii ale veniturilor bugetare	84
Secțiunea a IV-a. Clasificarea generală a veniturilor bugetare.....	88
Capitolul II. Teoria generală a impozitelor și taxelor.....	90
Secțiunea I. Definiția și trăsăturile caracteristice ale impozitului	90
Secțiunea a II-a. Clasificarea impozitelor.....	92
Secțiunea a III-a. Impozitarea directă. Impozitele directe	94
Secțiunea a IV-a. Evitarea dublei impunerii.....	97
Secțiunea a V-a. Impozitarea indirectă. Impozitele indirecte	99
Secțiunea a VI-a. Evoluția impozitelor indirecte.....	100
Secțiunea a VII-a. Definiția și trăsăturile caracteristice ale taxelor.....	102
Secțiunea a VIII-a. Clasificări ale taxelor.....	103
Secțiunea a IX-a. Rolul și funcțiile impozitelor și taxelor, ca principale categorii de venituri bugetare	103

PARTEA A II-A. PRINCIPALELE IMPOZITE ȘI TAXE 105**TITLUL I. IMPOZITELE ȘI TAXELE REGLEMENTATE****DE CODUL FISCAL 107**

Capitolul I. Prezentarea generală a Codului fiscal român 107

Secțiunea I. Codul fiscal – principalul act normativ în domeniul fiscal..... 107

Secțiunea a II-a. Modificarea și completarea Codului fiscal și a

Codului de procedură fiscală 110

Secțiunea a III-a. Alte dispoziții generale ale Codului fiscal 131

Capitolul II. Impozitul pe profit 136

Secțiunea I. Introducere 136

Secțiunea a II-a. Reguli generale privind impozitarea profitului în
România..... 142

Capitolul III. Impozitarea dividendelor 170

Capitolul IV. Impozitul pe veniturile microîntreprinderilor 175

Capitolul V. Impunerea veniturilor realizate de către persoanele fizice 180

Secțiunea I. Preliminarii 180

Secțiunea a II-a. Dispoziții generale privind impozitarea veniturilor
persoanelor fizice 181Secțiunea a III-a. Reguli specifice pentru determinarea impozitului pe
veniturile persoanelor fizice 195Secțiunea a IV-a. Alte reguli privind impozitarea veniturilor
persoanelor fizice 266Capitolul VI. Impozitul pe veniturile nerezidenților și impozitul pe
reprezentanțe 275

Secțiunea I. Impozitul pe veniturile nerezidenților 275

Secțiunea a II-a. Impozitul pe reprezentanțe 285

Capitolul VII. Taxa pe valoarea adăugată 286

Secțiunea I. Definiție. Mecanism de aplicare 286

Secțiunea a II-a. Taxa pe valoarea adăugată în România 287

Secțiunea a III-a. Aplicarea teritorială a dispozițiilor europene privind
taxa pe valoarea adăugată 289

Secțiunea a IV-a. Persoanele impozabile și activitatea economică 291

Secțiunea a V-a. Operațiunile impozabile 323

Secțiunea a VI-a. Locul operațiunilor cuprinse în sfera de aplicare a
taxei 335

Secțiunea a VII-a. Faptul generator și exigibilitatea TVA 345

Secțiunea a VIII-a. Baza de impozitare a TVA 352

Secțiunea a IX-a. Cotele de impunere ale taxei pe valoarea adăugată 356

Secțiunea a X-a. Scutiri de la plata taxei pe valoarea adăugată..... 360

Secțiunea a XI-a. Dreptul de deducere a taxei pe valoarea adăugată 366

Cuprins

Secțiunea a XII-a. Persoanele obligate la plata TVA și răspunderea pentru plata TVA	369
Secțiunea a XIII-a. Regimuri speciale de TVA	371
Secțiunea a XIV-a. Obligații administrative. Plata taxei la buget	373
Secțiunea a XV-a. Câteva observații în legătură cu legislația anti-abuz și recalificarea tranzacțiilor în ceea ce privește taxa pe valoarea adăugată	375
Capitolul VIII. Accizele	392
Secțiunea I. Definiție. Caracteristici. Clasificare.....	392
Secțiunea a II-a. Regimul accizelor armonizate	393
Secțiunea a III-a. Regimul impozitării altor produse accizabile.....	404
Capitolul IX. Impozitele și taxele locale	408
Secțiunea I. Considerații generale privind impozitele și taxele locale	408
Secțiunea a II-a. Prezentarea impozitelor și taxelor locale	412
Secțiunea a III-a. Determinarea impozitelor și taxelor locale	438
Capitolul X. Impozitul pe construcții (speciale).....	441

TITLUL II. IMPOZITE ȘI TAXE REGLEMENTATE PRIN ALTE

ACTE NORMATIVE	443
Capitolul I. Scurte considerații privind monopolurile fiscale.....	443
Secțiunea I. Definiție. Caracteristici. Clasificare.....	443
Secțiunea a II-a. Regimul juridic actual al monopolurilor fiscale în România.....	445
Capitolul II. Taxele vamale	448
Secțiunea I. Definiție. Clasificări. Reglementare	448
Secțiunea a II-a. Sistemul instituțional național al autorității vamale. Personalul vamal. Competența organelor vamale	452
Secțiunea a III-a. Drepturile și obligațiile persoanelor în raport cu reglementările vamale.....	457
Secțiunea a IV-a. Tariful vamal. Clasificarea tarifară a mărfurilor. Originea mărfurilor. Valoarea în vamă a mărfurilor.....	458
Secțiunea a V-a. Clasificarea regimurilor vamale	464
Secțiunea a VI-a. Regimurile vamale definitive.....	465
Secțiunea a VII-a. Regimurile vamale suspensive și economice. Prezentare	467
Secțiunea a VIII-a. Regimul zonelor libere și al antrepozitelor libere	472
Secțiunea a IX-a. Datoria vamală	472
Secțiunea a X-a. Noi reglementări vamale	476
Capitolul III. Taxele de timbru	478
Secțiunea I. Caracterizare generală.....	478

Drept fiscal

Secțiunea a II-a. Taxele judiciare de timbru.....	479
Secțiunea a III-a. Timbrul judiciar	482
Secțiunea a IV-a. Taxele de timbru extrajudiciare	483
Secțiunea a V-a. Taxele de timbru și dreptul la un proces echitabil.....	485
Capitolul IV. Taxele parafiscale și taxele de mediu	491
Secțiunea I. Taxele parafiscale	491
Secțiunea a II-a. Taxele de mediu	493
 Bibliografie.....	 552